

Nr 678

Av fru **Sjöstrand**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 177, med förslag till lag om socialhjälp, m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 177 har en del nya hemortsrättsbestämmelser föreslagits, vilka säkerligen i stort sett kommer att medföra betydande praktiska fördelar. Sålunda innebär den nya regeln, att kommun skall gälda socialhjälp, som under kalenderåret utbetalats till inom kommunen *mantalsskriven* person. Detta gäller även dem som uppnått folkpensionsåldern. Allteftersom en pensionstagare flyttar från en kommun till en annan och blir mantalsskriven i den nya kommunen, flyttas sålunda ansvaret för socialhjälp till den nya kommunen. Sextioårsgränsen är alltså övergiven.

Redan när socialvårdskommittén arbetade med förslag till ny socialhjälpslag ställde bl. a. Landskommunernas förbund sig tveksamt till möjligheten att utan vidare genomföra en så radikal förenkling och påpekade, att det ej var ovanligt, att en kommun ägde en inom en annan kommun belägen anstalt, vilken senare kommun då enligt dessa bestämmelser finge gälda kommunandelen. Man pekade i detta sammanhang på Danvikshem, som mottager åldringar från Stockholm men är beläget i Nacka kommun.

I sitt betänkande av 1950 erinrar socialvårdskommittén om bestämmelserna i folkbokföringsförordningen, § 14 mom. 6, vari stadgas, att om någon intages å sjukvårdsinrättning eller å förbättrings-, uppfostrings-, tvångsarbets- eller straffanstalt, detta icke medför förändring i avseende å hans kyrkobokföring — och således icke heller i fråga om hans mantalsskrivning — såvida icke under tiden sådana förhållanden inträffar, att han på grund därav bort, därest han ej varit intagen å inrättningen eller anstalten, kyrkobokföres annorstädes.

I anledning av denna bestämmelse föreslog socialvårdskommittén, att samma regel borde tillämpas på personer, som vistades på ålderdomshem. Som skäl härför anförde kommittén, att man åtminstone under en övergångstid måste räkna med samverkan mellan olika kommuner för gemensamt ålderdomshem. En bestämmelse, som innebure, att samtliga på ålderdomshemmet intagna skulle mantalsskrivas där och att alltså den kommun, där hemmet är beläget, skulle för alla inbetala andel i folkpension eller gälda andra ev. uppkommande utgifter, skulle självfallet vara ett hinder för dylik samverkan. Lika orimligt ansåg socialvårdskommittén det vara, om en stads ålderdomshem vore beläget strax utanför stads-

gränsen, att de gamla i så fall skulle mantalsskrivas i den till staden gränsande kommunen.

Socialvårdskommitténs ovannämnda förslag har varit föremål för åtskillig diskussion. Sålunda avstyrktes förslaget av bl. a. 1949 års folkbokföringssakkunniga men tillstyrktes av pensionsstyrelsen. Departementschefen anser, att särbestämmelser rörande hemortsrätt för ålderdomshemmens klientel kan undvaras i den nya socialhjälpslagen.

Emellertid har jag den uppfattningen, att dylik särbestämmelse hade behövts. Det förekommer tydligen på sina håll, att ålderdomshemmen tagits till i överkant med tanke på framtidens krav. Man vill ha möjlighet ta mot det antal åldringar, som enligt statistiken kommer att öka för varje år. I sådana fall är det ju endast fördelaktigt, om dessa överskottsplatser under tiden kommer till användning, helst som andra kommuners ålderdomshem måhända är fyllda till bristningsgränsen. En överenskommelse mellan två sådana kommuner innebär då i regel, att skillnaden mellan den inackorderingsavgift, som åldringen kan betala med sin folkpension, och hemmets självkostnadspris skall gäldas av åldringens hemkommun. Skulle nu propositionens förslag att ålderdomshemmens klientel skall mantalsskrivas i vistelsekommunen bli lag, komme den kommun, som tagit emot klienter från en annan kommun, att förlora på sitt tillmötesgående, när samtidigt reglerna om det s. k. fattigvårdsfria året föreslås upphävida. Ett sådant förhållande komme att i högsta grad motverka den förut påtalade strävan till utjämning av beläggningen.

I anledning av det ovan anförda hemställes,

att för den person, som vistas i annat ålderdomshem än det inom den egna kommunen belägna, denna vistelse icke skall medföra, att personen i fråga måste mantalsskrivas i den kommun, där han vistas för vård, utan får behålla sin förutvarande mantalsskrivning, samt

att sålunda § 14 i folkbokföringsförordningen även göres tillämplig å personer, som vistas å ålderdomshem.

Stockholm den 18 oktober 1955

Helga Sjöstrand
